

سرمقاله

اولویت منافع افغانستان در روابط منطقه ای

محمدرضا هویدا

داکتر عبدالله روز گذشته به ایران سفر کرد، سفری که به مقامات ایران برنامه ریزی شده بود، و اما به طور ناخواسته ای مصادف شده با اعدام شیخ نمر باقر النمر فقیه و روحانی برجسته عربستانی توسط حکومت عربستان، و عکس العمل های تند و شدید ایرانی ها، که در نتیجه منجر به قطع کلیه روابط اقتصادی و دیپلماتیک این دو کشور گردید.

تنش سیاسی میان ایران و عربستان در زمانی رخ داده است که جهان اسلام بیش از هر زمان دیگری، به وحدت و همسویی کشورهای اسلامی نیاز دارد. در بسیاری از کشورهای غربی رنگ های خطر به خاطر تهدید تروریسم و گروه های تروریستی تحت نام اسلام، به صدا در آمده است. کشورهای اسلامی زیادی هم اکنون در آتش جنگ و تروریسم می سوزند، از یمن و سوریه گرفته تا کشورهای آفریقایی در آتش خشونت و ترور و خشم می سوزند. با ورود داعش در افغانستان و سربازگیری این سازمان تروریستی، بسیاری از کشورهای همسایه به شدت حساس شده اند. چین، روسیه، هند، کشورهای آسیای میانه، ایران و پاکستان هر کدام به نحوی در مورد آینده افغانستان نگرانی های خود را ابراز داشته اند. کشورهایی مثل روسیه عملا تلاش دارند تا فراتر از تلاش های دیپلماتیک، وارد قضایای افغانستان شوند. گفته می شود که روسیه با شماری از سران طالبان دیدار و گفتگو کرده است.

اما حالا تقارن سفر عبد الله با تنش شدید میان دو کشور ایران و عربستان، مطمئنا رئیس اجراییه را در وضعیت حساسی قرار خواهد داد. رئیس اجراییه در این سفر به بندر چابهار می رود تا موضوع صادرات و واردات کالاها افغانستان از این بندر را مورد بررسی قرار دهد. موضوع مهاجران افغان، توسعه و تقویت روابط اقتصادی و تجاری، تامین انرژی افغانستان نیز در برنامه سفر رئیس اجراییه قرار دارد. همراهان رئیس اجراییه در این سفر استاد محمد محقق معاون دوم ریاست اجراییه، محمد حنیف اتمر مشاور امنیت ملی، سید حسین عالمی بلخی وزیر مهاجرین، همایون رسا وزیر تجارت و صنایع، نسرتین اورخیل وزیر کار و امور اجتماعی، عبدالباری جهانی وزیر اطلاعات و فرهنگ، محمد بناتش وزیر ترانسپورت، حکمت خلیل کرزی معاون سیاسی وزیر امور خارجه افغانستان و شماری از مشاوران دفتر ریاست جمهوری همراهی می کنند. قرار است در این سفر سه سند همکاری در زمینه گردشگری، ورزش و جوانان و فرهنگی امضاء شود. اختلافات شدید میان عربستان و ایران، به نظر می رسد که این سفر را تحت الشعاع خود قرار خواهد داد. شماری از کشورهای منطقه در حمایت با مخالفت از عربستان و ایران صف آرای کرده اند و از قرائن چنین استنباط می شود که هر دو کشور خود را برای شرایط خیلی سخت و دشوار آماده کرده اند. آنچه برای مردم افغانستان نگران کننده است، آسیب پذیری افغانستان از اختلافات میان این دو کشور مدعی رهبری جهانی اسلام است. هر دو کشور تلاش خواهند کرد تا پای افغانستان را به حمایت و مخالفت های میان خود بکشند.

البته تشدید تنش ها و تلاش عربستان و ایران برای وارد ساختن کشورهای بیشتر از جمله افغانستان به حمایت و مخالفت از یکدیگر، لزوما نمی تواند به سفر رئیس اجراییه ارتباط مستقیم داشته باشد. دولت افغانستان و مسئولین اجرای سیاست خارجی کشور، باید با حساسیت و درایت لازم، حفظ بی طرفی افغانستان را در این مورد به تمامی کشورها اعلام نماید.

فرا تر از این مسئله، روابط اقتصادی میان دو کشور ایران و افغانستان و رهایی از وابستگی شدید به تجارت از طریق پاکستان، برای افغانستان از اهمیت زیادی برخوردار است. بندر چابهار ایران در صورتی که افغانستان بتواند از این امکان به صورت درست و اصولی و با توجه به منافع ملی افغانستان استفاده ببرد، منافع فراوان اقتصادی را برای افغانستان در بر خواهد داشت.

هئیت بلند پایه ای که به ریاست داکتر عبدالله به این سفر رفته اند باید بتوانند به هدف خود یعنی دستیابی به منافع اقتصادی و تجاری برای افغانستان نایل شوند.

مقابله با قلمروهای خیالی، پایه های اعتماد

عبدالله هروی

در جامعه یکی از سخنان پند آموزی که بیان می گردد این است که در عالم خیال زندگی نمی شود. اما از عجایب ابتکارات در جامعه ما این است که امر ناممکن را ممکن می سازد. بطور نمونه همین عالم خیال که به نظر عموم هیچ سودی جز زیان ندارد به وضعیت بدل می گردد که بیشتر و بهتر از عالم واقعیت نه تنها ضرر نرساند، بلکه سود فراوان نیز برساند.

شاید اکثر خوانندگان از طریق رسانه های شنیداری و دیداری و دیداری آگاه شده باشند که فلان اداره یا وزارت یا نهاد چقدر تشکیلات غیرواقعی یا خیالی داشته است. متأسفانه جامعه ما با این که چالش متعددی را در فراروی خود دارد و باید با آنان مقابله نماید، امری چالش ها و مشکلات گاه آن چنان عجیب و باورنکردنی هستند که موجب ایجاد شوکه می گردد. یکی از این موارد وضعیت وجود اداره یا نهادهای خیالی در درون تشکیلات رسمی حکومت است. اینک با مروری بر گزارش های نشر شده در این باره با چنین وضعیت خطرناک بیشتر آشنا می گردیم. چندی پیش در گزارش ها آمده بود که صدها مکتب و هزاران آموزگار خیالی، مواردی است که در گزارش هیات بررسی وضعیت معارف کشور بازنه یافته است. در گزارشی که به این مناسبت ترتیب گردیده شده است آمده است که میلیون ها دالر اختلاس از هزینه های معارف صورت گرفته است. وزیر پیشین معارف در برابر این گزارش از خود واکنش جدی نشان داد و گفت: «اگر وزیر فعلی معارف، نهاد نظارت بر کمک های ایالات متحده امریکا برای افغانستان (سیگار) و یا هر نهاد دیگری در کره زمین توانستند ثابت کنند که یک معلم خیالی در افغانستان وجود دارد، آن گاه او پاسخگو خواهد بود.»

وزیر جدید معارف کشور در یکی از اظهاراتش بیان داشته است که در بعضی مناطق ناامتن مکتبی وجود ندارند، اما امکانات، امتیازات و حقوق معلمها پرداخت می شود. هم چنین سیگار یکی از مهم ترین تمویل کنندگان و یا کمک کنندگان به معارف کشور در گزارشی گفته است که حدود ۶۶۹ میلیون دالر امریکایی در بخش معارف افغانستان روی مکتاب و شاگردان خیالی به مصرف رسیده است! البته حقایق تلخ دیگری که از گزارش

های کشور یعنی ولایت بامیان، که بودجه کافی و بالایی نیز برای ریاست های آن از جمله ریاست معارف اختصاص داده نشده است بنابه گفته رئیس سازمانی استنفاد آن ولایت در ریاست معارف این ولایت، بیش از ۹۰ میلیون افغانی حیف و میل شده است. حال فقط در عرصه معارف کشور از این مجمل بخواهید حدیث مفصل. نکته شگفت انگیز و تکان دهنده این است که در آغاز تصور می شد که چنین فساد گسترده و چپاول گسترده تر فقط در وزارت معارف کشور و با ابتکار مدیران و عناصری که در چنین غارتی سهم داشته اند صورت گرفته است، اما حالا با گذشت زمان مشخص می شود که قدرت خیال پردازی همانند بیماری ساری در وجود برخی دیگر از نهادها و وزارت خانه ها و ریاست های حکومت نیز سرایت نموده و آنان را مبتلا گردانیده است. بر بنیاد بعضی از گزارش ها تاکنون مشخص شده است که در وزارت کار و امور اجتماعی و شهدا و معلولین، در بخش هایی از اردوی ملی نیز چنین مسائلی جریان داشته است. بطور مثال در وزارت کار و امور اجتماعی و شهدا و معلولین گفته می شود که نزدیک به پنجاه هزار کارت برای افراد خیالی، گویا دارای معلولیت می باشند، اما اصلا

از سال بقا تا سال برنامه ها

علی قادری

فریت شدند. تعداد شان در مسیر راه قربانی آب های خروشان شد. سرمایه ها از کشور خارج شد و سرمایه گذاری متوقف. پروسه صلح به بن بست رسید. خبر مرگ رهبر گروه طالبان، ملا عمر در رسانه ها درز کرد اما جنگ و دهشت فراگیرتر شد. همه این اتفاقات و رویداد ها نشان از سختی ها و دشواری های سال گذشته را نمایان می کند. با این حال، این سال سخت و طاقت فرسا را پشت سر گذاشتیم. اکنون برنامه چیست؟ آیا رویداد ها و اتفاقات سال گذشته تکرار خواهد شد؟ اگر ریاست جمهوری کشور گذشته را سال بقا و سال جدید را سال برنامه ها خوانده است. معاون سخنگوی رئیس جمهور گفته است که در سال پیش رو، به مسائل اقتصادی، سیاسی، امنیتی و مسئله صلح پرداخته خواهد شد. او بیان داشت: «حالا فرصت آن رسیده است که تمرکز بیشتر رئیس جمهور افغانستان خصوصا در فصل زمستان و فراتر از آن بالای موضوع های اقتصادی باشد و در کنار آن مذاکرات صلح است که می توانیم از گفتگوهای صلح به عنوان اولویت حکومت یاد کنیم.»

رسانه های داخلی و خارجی تحلیل های مختلف از سال پیش رو داشته است. رسانه های غربی سال گذشته را سال بد برای مردم افغانستان و اشرف غنی خوانده بود. با این حال، سال ۲۰۱۶ با توأم با مشکلات و چالش های امنیتی و اقتصادی خوانده است. در این میان آنچه مبهم و گنگ می نماید اولویت های حکومت وحدت ملی

است. مشخص نیست که اولویت اساسی حکومت در سال پیش رو چیست؟ چه چیز اهمیت درجه اول را دارد. حل کدام مشکل می تواند منجر به حل مشکلات دیگر و بهبود وضعیت عمومی گردد. از صحبت های معاون سخنگوی رئیس جمهور چنین می نظر می رسد که اولویت اساسی و مهم حکومت وحدت ملی موضوع اقتصادی و صلح است. با این حال، او در کنار مسئله اقتصادی و صلح مسائل اجتماعی و فرهنگی را نیز مطرح نموده است. از این جهت، لازم است که چند نکته در ارتباط با اولویت های حکومت وحدت ملی یاد آور شوم.

سال پیش رو را در صورتی می توان سال برنامه ها خواند که زمینه های تطبیق و اجرای برنامه ها و سیاست باشد. در غیر آن این سال همانند سال گذشته ممکن سال سرگ و حفظ بقا باشد. مهمترین مسئله برای سال پیش رو مسئله امنیت است. چگونگی مواجهه با گروه های تروریست و دهشت افکن و مخالف مسلح دولت، استراتژی و تاکتیک های نیرو های امنیتی در مواجهه با این گروه ها، اراده و خواست نخبگان سیاسی برای مبارزه با دهشت افکنی و آموزش و تجهیز نیرو های امنیتی و حمایت سیاسی از نیرو های امنیتی، چگونگی پیشبرد پروسه صلح و گفتگو با گروه های مخالف مسلح دولت همه از مسائل مهم و اساسی در بخش امنیت است.

پروسه صلح از اولویت های حکومت وحدت ملی است اما در صورتی که این

وحدت ملی نباشد، طرح های اقتصادی نیز پیاده نخواهد شد. اولویت قرار دادن امنیت بدین معنی است که روی آموزش و تجهیز و حمایت از نیرو های امنیتی کشور کار بیشتر صورت گیرد. استراتژی ها و تاکتیک های جنگی در مقابله با گروه های دهشت افکن تغییر نماید. مدارا و تساهل پاسخ گو نیست. اگر مدارا و تساهل در کنار اینکه منجر به قربانی شدن نیرو های امنیتی کشور شده است، منجر به وادار کردن گروه های دهشت افکن به صلح و پیوستن به حکومت نشده است. از این خاطر، باید گفت که مهمترین و اساسی ترین مسئله حکومت وحدت ملی بهبود وضعیت امنیتی است.

واقعیت امر این است که ما قابل به درک وضعیت نیرو های امنیتی کشور در میدان های جنگ نمی باشیم. نخبگان و رهبران سیاسی ما در حصار ها زندگی می کنند. شهروندان کشور به خاطر فداکاری ها و جان فشانی های آن ها در امان است. ما هیچ گاه در میدان جنگی که ۷۲ ساعت بدون نیروی حمایتی نجات میابیم. ما در میدان جنگ نبوده ایم و تنها یک گلوله را برای کشتن خود دیده نداشتیم. این به دست گروه های دهشت افکن بیافتدیم. از این جهت، آنچه اهمیت اساسی دارد، آموزش و تجهیز و حمایت از نیرو های امنیتی در وضعیت های مختلف است. ما اگر به آن ها تجهیزات برسانیم، در میدان جنگ تنهای شان نگذاریم، گروه های دهشت افکن و تروریست قادر به برهم زدن امنیت ما نخواهد بود. در آن صورت، وضعیت عمومی از لحاظ اقتصادی، رفاهی، اجتماعی و فرهنگی بهبود می یابد. از این جهت، لازم است که به جای سال برنامه سال پیش رو را سال حمایت از نیرو های امنیتی کشور اعلان نمایم. از آن ها تا پای جان حمایت کنیم. نگذاریم آن ها در بدترین وضعیت در میدان جنگ جان شان را از دست بدهد.

در پایان این نوشتار یک بار دیگر باید متذکر شد که سال پیش رو تنها در صورتی متفاوت از سال گذشته خواهد بود که ما قادر به حمایت از نیرو های امنیتی خود باشیم و آن ها را در میدان جنگ بدون تجهیزات و نیروی کمکی نگذاریم. نگذاریم که سلاخی شدن نیرو های امنیتی کشور در میدان جنگ تکرار شود. جان آن ها ارج بگذاریم. جان آن ها جان ماست.

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.

هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یانگور دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: داکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کاریکاتورست: خالق علی زاده

دبیران: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷-۱۳۷

